СНСД
Милорад Додик

6.САБОР

САВЕЗА НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА

15. јун 2019. / Лакташи

Програмски принципи Савеза независних социјалдемократа

Развој Републике Српске, бољи живот свих свих њених грађана и заштита интереса српског народа у БиХ, као приоритет у раду САВЕЗА НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА до данас, наставак борбе за очување наше дејтонске позиције и јачање аутономије и самосталности , као основни принцип нашег дјеловања. Посвећеност изградњи праведног, економски и технолошки развијеног, социјално одговорног, солидарног и друштва по мјери сваког појединца, а и даље заснованог на најбољој традицији и његујући наслијеђе из великих историјских тренутака нашег народа. Суштински окренути постизању свих ових циљева, очекујући максимално залагање свих чланова и носилаца функција из наше странке на њиховом постизању, делегати на VI Сабору СНСД, одржаном у Лакташима 15. јуна 2019. године усвајају

ПРОГРАМСКЕ ПРИНЦИПЕ САВЕЗА НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА

СТАТУС И ЦИЉЕВИ

РЕПУБЛИКА СРПСКА је својим настанком 9. јануара 1992. године била одговор на већ исказане политичке циљеве друга два народа у БиХ – Муслимана и Хрвата. Муслиманска Странка демократске акције је у фебруару 1991. године, усвојила декларацију о независности БиХ, док је Хрватска демократска заједница 18. новембра 1991. прогласила Хрватску заједницу Херцег-Босну. Проглашењем Српске Републике БиХ и доношењем Устава 28. фебруара 1992. године, представници српског народа опредијелили су се за заштиту својих националних интереса у процесу разарања Југославије као заједничке државе, при чему је Босни и Херцеговини био намијењен најкрвавији рат као залог немогућности помирења и опстанка. А послије свега, Срби су натјерани да остану у БиХ као „Југославији у малом“. А Југославија није могла опстати као вишенационална држава.

РЕФЕРЕНДУМ који смо одржали у септембру 2016. године био је наш одговор за покушај укидања Дана Републике Српске. Тиме смо поново задобили СЛОБОДУ коју су хтјели отети неправним одлукама Уставног суда БиХ, прегласавањем судија из реда Срба и Хрвата. Захтјеви Бошњака преточени у одлуке Уставног суда БиХ, кршиле су Устав БиХ: такозвана „одлука о конститутивности“ није ни имала потребну већину гласова, наводна уставност закона о суду БиХ иако га нема у Уставу БиХ, одлука о укидању заставе, грба и химне БОЖЕ ПРАВДЕ, потом укидање 9. јануара као Дана Републике и покушај забране референдума, показују намјере бошњачког руководства које никада није прихватило Дејтонски споразум.

ЈЕДИНСТВО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ је неопходно и треба више него до сада уједињавати све одговорне организације и појединце у остваривању онога што сваком народу гарантује Повеља Уједињених нација. Међународни пакт о грађанским и политичким правима и Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, који се према Анексу 1. Устава БиХ, непосредно примјењују у БиХ, недвосмислено одређују да: „Сви народи имају право на самоопредјељење. На основу овог права они слободно одређују свој политички положај и слободно спроводе свој привредни, друштвени и културни развој. Државе уговорнице ових пактова, укључујући ту и оне које су одговорне за управљање несамоуправним територијама и територијама под старатељством, дужне су да олакшају остварење права народа на самоопредјељење и да поштују ово право сходно одредбама Повеље Уједињених нација.“

СУВЕРЕНОСТ СРПСКЕ потврђена је Дејтонским споразумом. Српска је директна потписница свих анекса као кључних и проведбених аката за провођење мировног споразума, а индиректно и Дејтонског споразума на основу Споразума о овлаштењу тадашњој Савезној Републици Југославији да у име Српске потпише мировни споразум. Према Уставу БиХ, Републици Српској припадају сва права и државне надлежности која Уставом БиХ нису изричито додијељена БиХ.

ИДЕНТИТЕТ српског народа као и других народа који живе у БиХ, њихова је својина. Идентитет једног народа није против другога и другачијег, већ подразумијева јачање заједничких интереса и смањивање разлика унутар једног друштва. Идентитет је урођена људска потреба да припада групи са онима који имају сличне вриједности, па отуда везаност српског народа са Србијом као матичном државом. Љубав према слободи и осјећај за праведност у

ослободилачким и одбрамбеним ратовима током деветнаестог и двадесетог вијека створили су Републику Српску као државу српског народа у БиХ. Српски језик и ћирилица као писмо не припадају само српском народу, већ и другима који су правили своје изведенице као доказ свог идентитета, узимајући језичка правила српског језика. Не постоје језици који се називају по називу државе, па не треба правити језик као основ унитаризације и припадности босанцима као измишљеној нацији. Није било ни југословенског језика, а било је Југославије која се распала у крвавим грађанским ратовима, управо због хтијења да сваки народ има своју државу. У послијератну БиХ уграђена је клица распада ако не буде разумијевања и прихватања да је у питању вишенационална земља.

НАЦИОНАЛНА РАВНОПРАВНОСТ сва три конститутивна народа и свих других, темељ је опстанка БиХ. Три народа и два ентитета као начин функционисања послијератне БиХ, није подразумијевала мајоризацију народа. Дјеловање дијела међународне заједнице и непрестано мијешање у унутрашња питања БиХ, продубљује неповјерење и удаљава од унутрашњег договора као јединог начина за кретање напријед. Престанак мијењања дејтонске структуре БиХ путем одлука високог представника и одлука Уставног суда БиХ, за почетак би могло усмјерити на договор о примјени дејтонске структуре БиХ.

САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА као најзначајнија политичка организација у Републици Српској, има обавезу и одговорност да заједно са другима, утврди правце политичког дјеловања у временима која убрзавају догађаје у региону и свијету.

РЕПУБЛИКА СРПСКА као држава треба да се усмјери на развој људског капитала - кроз образовање (зарад боље будућности), осјећај припадности својој заједници (зарад садашњости), истинско прихватање историје земље (зарад прошлости). То право је неотуђиво и временски није ограничено. Национални идентитет није нешто непотребно и превазиђено. У многим земљама Европе и свијета, на сцени је суверенистичка и идентитеска политика, као одговор на неуспјешност глобализације као јединог модела либералног капитализма по сваку цијену. Оно што се покушавало замаскирати измишљотином о политичкој коректности, разбија се у судару са реалним животом. Зато су лидери западноевропских земаља рекли да је мултикултурализам мртав, зато што је био велика лаж и превара и да га треба замијенити јасним осјећајем националног идентитета. У развоју идентитета подстицати личну иницијативу и одговорност појединца.

СЛОБОДНИ ЉУДИ као становници државе нису поданици власти, већ грађани који одлучују о себи и својој будућности. На изборима који се одржавају сваке двије године, бирачи оцјењују рад власти и одлучују којој ће политичкој странци и коалицији дати подршку. Од избора 2006. године, САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА је најуспјешнија политичка странка коју бирачи препознају као снагу која штитећи интересе Републике Српске, остварује економску стабилност и привредни раст у веома отежаним условима свјетске економске кризе која траје дуже од деценије.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА као потписник и гарант очувања Дејтонског споразума, има право али и обавезу која произилази из њеног Устава, да брине о интересима српског народа изван Републике Србије. Споразум о специјалним везама Републике Српске са Републиком Србијом, установљен на основу Устава БиХ, доводи до

развоја економских, културних, саобраћајних, енергетских и свих других веза, што брише формалне границе. Стварање што јединственијег простора са Србијом, легитимна је и легална политика коју ће Српска увијек проводити.

ВЛАДАВИНА ПРАВА у БиХ највише је нарушена кршењем међународног Дејтонског споразума од стране високих представника који су наметали законе и установе на нивоу БиХ које нису предвиђене Уставом БиХ. Чак ни Парламентарна скупштина нема такво уставно овлаштење, па га није могао имати ни високи представник који је наводно супституисао Парламент на нивоу БиХ. Уз то високи представници и њихова канцеларија ОХР, смјењивали су демократски изабране представника и носиоце власти, без икавог поступка и процедуре, без права на жалбу, што је незабиљежено у Европи. Чак ни упозорења европских институција ни Венецијанске комисије да се тиме крше елементарна права и демократски принципи, нису ништа промијенила.

УСТАВНЕ ПРОМЈЕНЕ су могуће једино по правној процедури промјене међународног уговора што јесте Анекс 4. – Устав БиХ, а то је споразум два ентитета о промјени Устава БиХ, а потом уставни амандмани. Доказ неуставности промјена извршених у уставном систему БиХ, попут увођења правосуђа кроз Суд и Тужилаштво БиХ, оружаних снага БиХ, финансирања БиХ кроз систем индиректног опорезивања (ПДВ), обавјештајно-безбједносне агенције и низа других надлежности наметнутих и пренесених на ниво БиХ, садржан је у покушајима накнадне легализације. „Априлски пакет“ из 2006. године и „Бутмирски пакет“ уставних промјена из 2009. године, садржавали су додатне надлежности за ниво БиХ које су пренесене наметањем или политичким притисцима. Пакети уставних промјена нису усвојени, није

промијењен ни допуњен Устав БиХ, што значи да су те надлежности нелегалне и да су привремене.

НОВИ УСТАВ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ је обавеза која произилази из поштовања Европске конвенције о људским правима и укидању смртне казне, обавеза промјене неуставно одређеног главног града Републике Српске, као и промјене бројних других уставних одредби како би се у потпуности поштовао изворни Дејтонски споразум.

ВИСОКИ ПРЕДСТАВНИК И ОХР су одавно превазиђене институције које су након почетних послијератних година, углавном биле у функцији испуњавања захтјева бошњачких структура. Чак ни то није довело до стабилности и развоја БиХ, већ је продубљивало подјеле и кризе и довело до садашњег застоја у формирању власти са несагледивим последицама. То постаје агонија и све више води фактичком распаду БиХ. Једини начин опстанка БиХ је провођење Дејтонског споразума и Устава БиХ онако како је написан, а не и неправно тумачен од стране ОХР који нема такво овлаштење по Анексу 10. тог споразума.

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ остваривати у складу са надлежностима и механизмом координације као незамјенљивим инструментом несметања ентитетима и локалним заједницама. Градња аутопутева, гасификација, кориштење обновљивих енергетских извора као начин повећања економског раста, заштита и развој пољопривредне производње, туризам и екологија, трајна су опредјељења Републике Српске.

ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ су дуго времена биле једини кохезиони фактор у политици два ентитета и три конститутивна народа у БиХ. Изостанак јасније временске перспективе за чланство у Европској унији и постављање услова који су у неким случајевима препреке, доводи до опадања подршке европском путу БиХ. Зато је неопходно улогу међународне заједнице кроз дјеловање високог представниика и ОХР довести у склад са врло јасним правно регулисаним задацима за које су добили пуномоћ потписника Анекса 10. Дејтонског споразума међу којима је и Република Српска. Европска унија има незамјенљиву улогу за стабилност и развој БиХ, па би њено дјеловање требало бити такво – да охрабрује и инсистира на унутрашњем договору, а не да односе у БиХ уређују амбасадори појединих њених чланица без икакве одговорности за стање које на тај начин одржавају. Оцјена бројних представника Европске уније да БиХ не може постати чланицом као држава под протекторатом, најбоље говори о стању Босне и Херцеговине.

ВОЈНА НЕУТРАЛНОСТ је опредјељење Републике Српске исказано Резолуцијом о заштити уставног поретка и војној неутралности коју је донијела Народна скупштина Републике Српске 18. октобра 2017. године. Република Српска је опредјељена да сваки будући статус координише са Републиком Србијом као потписницом Дејтонског споразума. У складу с тим Народна скупштина Републике Српске прогласила је војну неутралност Републике Српске у односу на постојеће војне савезе до евентуалног расписивања референдума у Републици Српској на коме би се донијела коначна одлука о том питању.

ДЕМИЛИТАРИЗАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ је циљ који је СНСД прокламовао још прије двадесет година као начин одрицања од рата свих страна у БиХ. Реформа одбране коју је провела међународна заједница није довела до помирења ни стварања било

каквих заједничких вриједности на принципу уједињења три ратне војске у БиХ. У БиХ су стациониране међународне војне снаге као дио мировне мисије успостављене Дејтонским споразумом, а околне државе се налазе у НАТО пакту или имају споразуме о сарадњи и партнертсву за мир као што има и БиХ. Чак и у случају немогућег рата са сусједним државама, Оружане снаге БиХ не могу опстати, већ би се одмах распале као што се распала ЈНА вишенационалне Југославије. Средства од триста милиона КМ или трећина буџета БиХ су огромна средства, а недовољна за трошкове министарства одбране на нивоу БиХ. Јачање оружаних снага БиХ план је бошњачке стране за доминацијом кроз улагање у наоружање и опрему за војску која не може бити ни за одбрану ни за напад у било каквом евентуалном сукобу. Оружане снаге требају онима који су за милитаризацију и сврставање на страну војних блокова за које би БиХ била колатерална штета. Република Српска се противи томе да БиХ буде на мети ракета у неком регионалном или свјетском сукобу, па сматрамо војну неутралност и демилитаризацију најбољом опцијом за стабилност и мир. Средства која се издвајају за оружане снаге БиХ корисније би се употребила за друге активности као што је улагање у образовање, просвјету, инфраструктуру, нова радна мјеста – све оно што је у функцији свеколиког развоја. Постојање, јачање и укључивање у војне савезе није у функцији мира.

НАТО пакт је војни савез, а војни савези нису опција мира. НАТО пакт је престао бити гарант мира и стабилности, чак и за међусобне спорове својих чланица, а није више ни одбрамбени савез. Увлачење Албаније, Црне Горе и ускоро Сјеверне Македоније у НАТО пакт, није довело до стабилности тих земаља, већ је довео до још веће друштвене и националне подијељености. Главна функција НАТО пакта била је супростављање комунизму и Совјетском Савезу. Данас у Европи тога нема, али постоји Руска Федерација која проводи принципијелну политику поштовања међународног

Дејтонског споразума. То је још један разлог да задржимо војну неутралност Републике Српске, а тиме и БиХ, да не би били никоме непријатељ ни легитимна војна мета.

РЕГИОНАЛНИ ОДНОСИ нису увијек у функцији сарадње и поштовања међународног права кроз међународне уговоре као што је Дејтонски споразум, на основу докумената Уједињених нација као што је Резолуција Савјета безбједности 1244, Европске повеље о безбједности и сарадњи, немијешања у унутрашња питања, поштовања Конвенције о дипломатским односима и споразума о људским правима. Опасности од мијењања граница на Балкану, отимања Косова и Метохије, укидање царина и брисање границе између лажне државе Косова и Албаније, без одговорајуће реакције међународне заједнице, обавезују на озбиљно и одговорно дјеловање у наредном периоду.

САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА ће као и до сада водити политику поштовања Дејтонског споразума, националне равноправности, залагати се за тржишну привреду, независно судство и владавину права, баш како је то написано у рјешењу о упису оснивања СНСД-а у судски регистар 5. марта 1996. године.

ИЗАЗОВИ И РЕФОРМЕ

Потпуно свјесни свих изазова који стоје пред Републиком Српском у наредном периоду, како оних који су наслијеђени из прошлости, те оних које нисмо реализовали или смо их само дјелимично реализовали у претходном периоду, а посебно свих оних које намећу нове околности из земље и окружења, потпуно одлучни да очувамо водећу политичку улогу у креирању политичке, економске, фискалне, социјалне и демографске позиције Републике Српске у будућем периоду, истичући и пуну спремност да проведемо реформе и останемо најјача прогресивна снага у Републици Српској и на тај начин побољшамо економски и социјални положај свих грађана своје политике усмјерићемо на:

- **Привреда и економија**
- **Реформа јавне управе и јавна одговорност**
- **Здравство и социјална заштита**
- **Брига о пензионерској популацији**
- **Дигитализација**
- **Бољи положај младих**
- **Демографска обнова**
- **Реформа образовања**
- **Безбједносни сектор Српске**
- **Бољи положај Срба у ФБиХ**
- **Бољи рад странке и јачање страначке организације**

Привреда и економија

Република Српска, као мала отворена привреда, у значајној мјери је условљена кретањима у земљама које су њени најважнији спољнотрговински партнери. На њен економски положај кључни значај је имала, и још увијек има, наслијеђена привредна структура, која је додатно оптерећена неадекватним процесом транзиције, те неефикасном употребом расположивих ресурса. Ако томе додамо још увијек значајне политичке и социјалне „терете“ из периода рата, те пословни амбијент, који је извана гледано, политички несигуран, сасвим је јасно да и најмањи поремећаји из окружења, могу у значајној мјери да наруше макроекономску слику. И посљедња економска криза је само показала да су мале привреде, па тако и Република Српска, веома осјетљиве на поремећаје глобалних економских кретања.

Са намјером да очува фискалну стабилност и изврши неопходне структурне реформе, Република Српска је готово двадесет и пет година, кроз различите програме повезана са међународним финансијским институцијама, које кроз своје услове у значајној мјери утичу на укупна економска кретања.

Када детаљно сагледамо макроекономску и фискалну слику Републике Српске данас, у јуну 2019. године, у односу на 2014. односно 2015. годину, сасвим је сигурно да је Република Српска, под вођством СНСД-а, учинила значајне искораке по питању макроекономских и фискалних кретања, унапређујући економски и социјални положај грађана Републике Српске.

Посљедњих 18 квартала Република Српска биљежи раст реалног БДП-а. Покривеност увоза извозом, те учешће извоза у бруто домаћем производу су на рекордним нивоима од када се прате у Републици Српској. Број запослених и анкетна стопа запослености расту од 2015. године, док анкетна стопа незапослености опада. Забиљежен је и раст просјечне плате и

пензије у Републици Српској. И на крају, јавни и укупан дуг Републике Српске биљеже смањење од преко 8 процентних поена.

Све наведено недвосмислено показује да је власт у Републици Српској, предвођена СНСД-ом у претходне четири године остварила веома запажене резултате у сложеним политичким, економским, па и међународним околностима. Наш циљ и задатак јесте јака, стабилна, просперитетна Република Српска. Свјесни смо бројних потешкоћа и изазова који нас чекају на том путу, али позитивни трендови које биљежи Република Српска дају нам за право да чврсто вјерујемо да ће вријеме које је испред нас бити обиљежено даљим позитивним кретањима, односно економским, фискалним и социјалним напретком.

С тим у вези, у потпуности смо сагледали изазове са којима се и даље суочава Република Српска. Нестимулативно пословно окружење узроковано је фискалном оптерећеношћу привреде и недовољном ликвидношћу, наслијеђеном неадекватном структуром привреде, те ниским нивоом конкурентности производа, што је резултат примјене застарјелих технологија. Фискални изазови односе се на значајан ниво неформалне економије, велики број непореских давања, те неадекватност и некоординацију пореских и инспекцијских контрола. Неспремност на реформе везана је за различита политичка условљавања у претходном периоду, а реформе и када су спровођене, нису биле свеобухватне.

Инвестицону привлачност заснивaћемо на повећању конкурентности и продуктивности привреде Републике Српске, а све са циљем повећања плата, отварања нових радних мјеста, те смањењу сиве економије. Подршку за повећање плата пружићемо кроз нове моделе смањења оптерећења рада, а обезбједићемо и директну подршку инвеститорима за инвестиције и отварање нових радних мјеста у Републици Српској. Реформом контролних органа и унапређењем њиховог рада радићемо на смањењу нелојалне конкуренције међу привредним субјектима. Укидањем

или смањењем непореских давања, за које анализа покаже да нису оправдани, те завршетком реформе плаћања породиљског боловања, у значајној мјери ћемо побољшати ликвидност привреде.

Реформом Инвестиционо-развојне банке Републике Српске и Гарантног фонда Републике Српске, стимулисати улагања у нове технологије, те у дјелатности са великом додатном вриједношћу, како би подстакли примјену иновација у производним процесима, са намјером да подигнемо квалитет домаћих производа. У сарадњи са пословном заједницом, заједнички радити на истраживању нових, европских тржишта, изналажењу начина за технолошко унапређење процеса производње домаћих привредних субјеката, који имају значајан извозни потенцијал, те на подршци за промоцију успјешних привредних субјеката и производа на међународном тржишту. Путем ИРБРС извршити реструктурирање портфолија привредних субјеката којим ИРБРС управља.

Од посебног значаја је функционисање правне државе, па посебну пажњу посветити унапређењу правне сигурности пословања. Секторским политикама остваривати и ефикасно подржавати домаћу производњу базирану на већем степену обраде производа, која ће бити извозно оријентисана, заснована на савременим технологијама са квалитетним и добро плаћеним кадром. На тај начин повећати конкуретности домаћих произвођача и њихових извозних перформанси.

Фискалну независност додатно учврстити смањењем сиве економије, додатним фискалним растерећењем, које ће омогућити значајнији привредни раст, те снажнијим контролама трошења буџетских средстава. Смањење сиве економије базирати на појачаном надзору свих контролних органа, прије свега Пореске управе и Инспектората, чиме додатно остварујемо фискалну дисциплину у Републици Српској. Додатним фискалним

растерећењем, кроз смањење или укидање непореских давања, отворити простор привреди за нова запошљавања, повећање плата, административну растерећеност, те на тај начин, индиректно повећати пореске приходе. Дигитализацијом процеса фискализације, ширити обухват на све привредне дјелатности, чиме се онемогућава утаја пореских прихода. Измијенићемо законску регулативу и било коју врсту утаје пореза третирати као кривично дјело. Увести пуну транспарентност пореских дужника и пооштрити услове за репрограм пореских обавеза, уводећи претходну контролу пословања од стране независних ревизорских кућа. Извршити ревизију свих досадашњих репрограма пореских обавеза, под истим условима.

Контрола поријекла имовине, те контрола стицања имовине биће стални задатак Пореске управе Републике Српске. Транспарентним трошењем јавног новца путем јавних набавки и пооштравањем процеса давања концесија и плаћања концесионих накнада, одговорно располагати ресурсима. Извршити ревизију до сада датих концесија. Пажњу усмјерити на трошење буџетских средстава изнад нивоа одређеног Буџетом. Тражити пуну одговорност руководилаца буџетских корисника који троше буџетска средства изнад нивоа који им је одобрен Буџетом.

Реформа јавне управе и јавна одговорност

Републици Српској је потребна ефикасна и модерна јавна управа која је у служби грађана и интереса Републике и зато приступити мултисекторској реформи јавне управе. Циљ ове реформе је потпуна промјена оријентације наше управе и стварање брзе, ефикасне, модерне и економичне управе.

Јавну одговорност увести у све процесе управљања и трошења јавних средстава. Организација јавних предузећа као профитно орјентисанх, као извора прихода буџета Републике. Реструктурирањем локалних јавних предузећа, остварити њихову фискалну одрживост и обавезу пружања што бољих услуга

становништву. Реформу јавне управе остваривати у складу са најбољим европским праксама. Израдити регистар за све запослене који плати примају из буџета са свих нивоа власти у Републици, ради стварања јединствене евиденције броја запослених и транспарентнијег коришћења буџетских средстава за лична примања запослених. Инсистирати на реформи примања запослених у јавним предузећима и запосленим у јавној управи, везујући њихов будући раст искључиво за раст продуктивности. Уредити систем плата у цијелој Републици, на темељу комплексности радних задатака, те испуњавању зацртаних циљева. Извршити ревизију запошљавања у јавним предузећима и јавној управи да омогућимо стимулације за квалитетне кадрове, односно казне за кадрове који не извршавају своје обавезе. Инсистирати на одговорности руководећег кадра на јавном положају и резултате њиховог рада изложити суду јавности, а уједно смањити периоде њиховог именовања на јавне функције.

Здравство и социјална заштита

Здравље и социјална заштита као једна од основних потреба друштва заслужује највиши степен пажње, због чега су у претходном периоду издвојена огромна средства ради стварања ефикаснијег здравственог система. Унапређење здравља становништва основа је политике здравственог сектора.

Социјалну адекватност обезбиједити повећањем ефикасности социјалних давања, базирајући социјалне накнаде на потребама. У систему социјалне заштите постоји одређени број оних који користе права која нису заслужили или оних чији обим права не одговара њиховима потребама. У циљу ефикасније и ефективније употребе јавних средстава, успоставити Регистар социјалних давања, да би се извршила праведнија расподјела и боље „циљање“ свих социјалних давања. Социјална примања обезбиједити искључиво онима који су у стању социјалне потребе. Повећавати социјална давања, пензија и накнада за све борачке категорије, с обиром да су борци и

пензионери категорије којима придајемо посебну пажњу и бригу. Завршити и додатни Програм социјалног збрињавања у наредне четири године.

Реформа здравственог сектора уз успостављање фискално одрживог система, повећање квалитета здравствених услуга, те стварању бољих услова за медицински кадар. Реформа ће захтијевати и нормирање мреже здравствених установа, која ће засигурно бити и веома политички осјетљива, те стварати више пакета здравстених услуга, у зависности од нивоа плаћања, по узору на животно осигурање.

Будуће политике и стратегије ће, као и досадашње, имати за циљ успостављање једнакости у здрављу и одржив развој здравственог система уз уважавање социјалног, животног, радног и економског окружења те међугенерацијске једнакости и солидарности.

Повећање ефикасности здравственог система ће нам омогућити да одговроимо на изазове као што су неповољан демографски тренд, диференцијално старење становништва, миграције, неповољна географска дистрибуција становништва итд.

Здравствени радници важан су дио друштва у чије је образовање уложено много личне и друштвене енергије, времена и средстава. Радити на побољшању материјалног статуса здравствених радника, усаглашавању наставних планова и програма за школовање здравствених радника са потребама здравственог система и савременим научним и стручним ставовима и подизању квалитета додипломске, специјалстичке и постдипломске наставе, као и континуиране медицинске едукације.

Брига о пензионерској популацији

Савез независних социјалдемократа је опредијељен да константно унапређује материјални положај пензионера.

Од Владе Републике Српске и Пореске управе тражити да предузму све кораке и учине максималне напоре на наплати доприноса по основу пензијског и инвалидског осигурања из претходног периода. Од контролних органа захтијевати стриктну примјену Закона о доприносима, нарочито у погледу рокова доспјелих за обрачун и плаћање. Пратити и анализирати наплату доприноса по основу пензијског и инвалидског осигурања и стварати услове за повећавање пензија.

Фонда за пензијско и инвалидско осигурање заједно са Владом Републике Српске да припреми и реализује увођење Картице корисника права - пензионера које ће поред улоге идентификационе исправе обезбиједити одређене погодности пензионерима ради побољшања њиховог материјалног положаја.

Солидарност и брига о свим члановима друштва, нарочито старијим лицима и пензионерима јесу једно од начела СНСД-а. Само солидарно и међугенерацијски осјетљиво друштво има реалне шансе за свеобухватан напредак и развој.

Дигитализација

Дигитализација је предуслов за развој и модернизацију друштва.

Увођење процеса дигитализације у комплетној јавној управи и стимулисањем увођења нових технологија и дигиталне инфаструктуре у пословним и производним процесима. У области пословне дигиталне инфраструктуре боље повезати науку и пословне заједнице, дати подршку развоју нових технологија и иновативног пословања. Процес издавања грађевинских дозвола значајно поједноставити и тиме привлачити инвеститоре у Републику Српску. Извршити комплетну дигитализацију јавне управе ради њене ефикасности, рационалности и доступности свим категоријама становништва.

Дигитализација контролних органа ради препознавања и санкционисања привредних субјеката који крше прописе на било који начин. Реформу пореског система фискализације базирати на информационим технологијама, имплементирајући најновија рјешења, која ће онемогућити непријављивање промета.

Циљ електронске управе је дигитализација података у власништву државних органа, те успостављање ефикасних, електронски базираних процедура за вођење управних поступака и друге комуникације.

Концепт „владавине“ мијењати концептом „услуге“ и креирати електронске сервисе за физичка и правна лица.

Само конкурентна привреда може довести до дугорочног економског напретка, па реформом образовног система, стварати стручне профиле са употребљивим знањима и вјештинама.

Бољи положај младих

Системска подршка друштва у добром образовању, стамбеној независности, квалитетно плаћеном радном мјесту и заснивању породице.

Незапосленост, запошљавање и самозапошљавање младих кроз програме као што су "Мој први посао", „Start up Srpska", преквалификација за рад у „IT“ сектору и слични, у наредном периоду институционално ојачати уз сарадњу са пословном заједницом, али и промовисањем предузетништва младих и буђењем предузетничког духа код младих кроз образовни систем.

Останак младих на селу захтијева посебне програме подстицања младих пољопривредника којима ће се омогућити неповратна средства, али и савјетодавна и свака друга помоћ у покретању у развијању посла.

Здравствена и социјална заштита младих у функцији помоћи младима у добијању праве шансе. Пажњу усмјерити на пунољетне младе без родитељског старања, младе особе са инвалидитетом, поремећајем понашања и младе који потичу из других рањивих категорија.

Стамбена независност младих је један од кључних проблема, те су државне институције Републике Српске кроз мјере подршке куповини прве некретнине још од 2007. године подржале јачање стамбене независности младих. Вријеме је за наредни корак кроз изградњу јефтиних станова за младе, али и грађане до 45 година старости. Из система умањења кредитних обавеза кренути у стварање система социјалног становања по узору на земље Западне Европе у којима је младима омогућено да по повољним цијенама од државе изнајмљују стан до стицања права на откуп.

Рјешавањем ових проблема рјешава се и проблем подршке заснивању породице који мора обухватити мјере подстицања рађања првог дјетета уз јачање бриге за вишечлане породице.

Демографска обнова

Демографска обнова је основ свих наших политика у наредном периоду. Зато посебну пажњу посветити младима и мјерама подршке родитељству, наставити са политикама које су у претходном периоду утицале на побољшање положаја младих, мјерама усмјереним на усклађивање породичног и професионалног живота. Циљ је довести до мотивације за живљење на подручју Републике Српске, што ће повећати стопу укупног фертилитета и побољшати демографску слику Републике Српске. Све мјере које спроводимо са циљем повећања конкурентности привреде, нових инвестиција и отварања нових радних мјеста, повећања продуктивности и плата, реализујемо да би створили боље услове за живот свих грађана Републике Српске. Флексибилност у породиљском боловању, обезбјеђујући фиксан број сати по сваком

новорођенчету, омогућити породиљама да бирају дужину и начин искоришћавања расположивих сати боловања.

Реформа образовања

Институције Републике Српске са својима партнерима у наредном периоду морају почети опсежну реформу образовања прилагођавајући је тржишту рада, али прије свега потребама савременог друштва и савременог младог човјека. Ова реформа се односи на систем формалног образовања од предшколског до академског ниво, који мора доживјети снажне промјене на бази информатизације и подстицања изврсности, као и на проналажење рјешења за јачи развој и вредновање неформалног образовања и самообразовања.

Република Српска је урадила много на доступности информатизације, а сада се та доступност треба капитализовати у образовању, првенствено кроз већи обухват у основном образовању, али и додатном образовању наставног кадра. Информатика не треба бити уоквирена само у предмет са тим именом него и у све наставне предмете и њихове планове и програме кроз дигитализацију и прилагођавање садржаја. Систем стипендирања је такође захтијева већу контролу, али и наше опредјељење да увијек подржимо студенте у сваком смислу никада неће бити доведено у питање.

Наставни план и програм се треба мијењати консултујући домаће, регионалне и стране стручњаке и креирајући га на бази најбољих свјетских искустава, али искључиво по мјери младог грађанина Републике Српске. Наш циљ је усклађивање наставног плана и програма Републике Српске са наставним планом и програмом Републике Србије и у том смислу већ су учињени значајни кораци. Сматрамо да на српском језичком и народном подручју треба да се изучавају унифицирани наставни планови из области националне групе предмета.

Родизање научне продуктивности, кроз стипендирање најбољих радова, који доприносе повећању видљивости академског кадра у свијету са високошколских установа у Републици Српској; Досљедна примјена Закона о средњем образовању и васпитању, који омогућава да се у средњим стручним и техничким школама струке и занимања могу изводити у дуалном систему образовања, у складу са наставним плановима и програмима одређене струке и занимања; Стимулисање сарадње научноистраживачке заједнице са привредом, кроз усклађивање уписних политика са захтјевима тржишта рада; Прилагођавање наставних процеса савременим методама и облицима рада у привреди; Рангирање високошколских установа, у складу са европским нормативима и стандардима; Ревизији кадра на високошколским установама, уз преиспитивање испуњености услова за напредовање у наставничка и сарадничка звања, те извршити пооштравање и увезивање услова за напредовање; Праведнија расподјела у стипендирању и креирати услове који ће довести до тога да сваки студент буде стипедниран у складу са својим успјехом.

Безбједносни сектор

Безбједности сектор Републике Српске, чији је носилац Министарство унутрашњих послова, као и до сада, остаће гарант безбједности Републике и њених грађана. У претходне четири године у опремање и организационо јачање МУП-а уложено је близу 50 милиона марака, а са тим нивоом улагања наставити и у будућности. Српској је потребна полиција која може одговорити на све изазове па наставити са кадровским јачањем МУП-а и потпуном реализацијом пројекта увођења резервног састава. МУП Републике Српске се свакодневно бори са разним факторима који могу изазвати ремећење реда, мира и поретка. Један од највећих изазова и у наредном периоду биће мигрантска криза, која је огроман проблем са којим смо се сусретали до сада, али правовременом реакцијом институција Српске мигрантска криза је доведена на ниво који значајно не угрожава безбједност грађана Српске.

Кадровским јачањем одговорити на проблеме електронске безбједности грађана и бризи о заштити њихове приватности, са посебним акцентом на заштиту права дјеце и младих.

Полиција Републике Српске гарант је опстанка и очувања Српске у њеним дејтонским оквирима. Друштво у којем је сигуран сваки појединац је сигурно друштво и то ће бити одредница наших политика у безбједносном сектору.

Бољи положај Срба у Федерацији БиХ

Стање српске заједнице на територији ФБиХ је лоше и СНСД као странка и снага којој је један од приоритета заштита и побољшање положаја Срба у ФБиХ, у наредном периоду још снажније и одговорније радити на овом питању.

Постојећи Устав и закони у ФБиХ су предвидјели адекватно и легитимно заступање Срба, али се то не поштује. Србима је у Федерацији БиХ према Уставу загарантовано мјесто Потпредсједника ФБиХ, Потпредсједника или Предсједника Дома народа ФБиХ, Потпредсједника или Предсједника Представничког дома ФБиХ, три министра у Влади ФБиХ и двоје судија Уставног суда ФБиХ. Нажалост, када се у ријетким случајевима на ове поизиције и изабере Србин, он у правилу није легитиман представник српског народа.

Иако је Србима заступљеност загарантована и уставима и законима, данас, Срба готово да нема у органима власти Федерације и кантона у ФБиХ. Могу се наћи у траговима, иако их према Уставу ФБиХ мора да буде минимално 20% у власти. Проценат Срба у државној служби ФБиХ варира од један до 6,5 одсто. Према подацима Агенције за државну службу ФБиХ који се односе на државне службенике, од 991 запосленог у федералним институцијама, 69,4 одсто су Бошњаци, 24,9 одсто Хрвати, а само 3,55 одсто Срби. Према овим подацима, у пет министарстава нема ниједног припадника српског народа. Изузев општина са већински

српским народом (Дрвар, Босанско Грахово, Босански Петровац, Гламоч), и изузев Министарства унутрашњих послова и судске полиције, број запослених Срба је око 1%.

Сријечити да се у органе институција ФБиХ бирају подобни Срби, који суштински нису представници српског народа. СНСД ће усмјерити пажњу организованим српским заједницама у ФБиХ, и дати безусловну подршку организовању Срба у ФБиХ тамо гдје још нису организовани. Путем институција којима управљају кадрови СНСД дати подршку привредном и економском напретку организованих српских заједница у Федерацији БиХ, посебно подржати развој привреде, инфраструктуре и запошљавање. Потребна је и квалитетнија здравствена заштита. Посебну пажњу усмјерити на очување колективног памћења српског народа на злочине који су се десили на територији Федерације БиХ.

Рад странке и страначка организација

У раду странке до наредног Сабора као приоритет ће остати стављање интереса Републике Српске на прво мјесто у раду свих именованих и изабраних званичника са листе СНСД-а.

Не запостављати иницијативе наших чланова. Наше чланство од 193.362 члана, показује и наше могућности у развоју странке и државе. До наредних локалних избора изнаћи начин што непосреднијег укључивања наше чланове у доношење свих одлука важних за странку, од избора кандидата до измјена стратешких докумената. Не заборавити оснивaче и људе који су пожртвовано и посвећено радили на расту и развоју наше странке од оснивања до данас и требају бити учесници у доношењу одлука.

СНСД-у је његово чланство највећа снага. Кроз садашњу организацију структурисану кроз локалне одборе и централне органе, искористићемо капацитете у знању које наши чланови посједују и организовати ресорне стручне конференције за поједине области ради расправе о питањима важним за друштво.

СНСД у свом чланству има по више хиљада људи који долазе из свих области, па њиховим окупљањем и савјетовањима креирати одлуке о страначким политикама и активностима. Проширити и ојачати и систем страначке едукације - дефинисати вертикални систем основних и напредних едукација, едукација за учешће на изборима и рад у заједници, а креирати и програме које ће нашим члановима омогућити стицање знања која су примјењива у свакодневном животу („IT“ едукације, предузетништво, професионална оријентација и слично).

Локални одбори и канцеларије локалних одбора наше странке, осим што ће дневно окупљати наше чланство и бити мјесто сусрета руководства и чланова, у наредном периоду ће ојачати своју улогу својеврсног сервиса за све грађане без обзира да ли су чланови СНСД-а или не. То захтијева модернизацију и кадровску попуну наших канцеларија, ради помоћи грађанима у рјешавању њихових проблема.

СНСД је у свом раду показао да је свјестан кључне улоге коју у свим позитивним процесима у друштву носе жене и жене смо именовали и кандидовали на најважније функције. Организација Актива жена социјалдемократа окупља 87 830 жена, или 45,28% укупног чланства што је један од највећих ресурса СНСД-а. Локалне организације АЖС ће од централе странке добити све неопходне ресурсе који ће им омогућити да окупе наше постојеће чланице и понуде им програме које су у њиховом најбољем интересу, а у исто вријеме да их још јаче укључе у креирање одговора на сва питања која их се тичу.

Наставићемо и да слушамо глас младих, млади су у нашим кампањима, уз кандидате, носиоци активности странке и један од кључних чинилаца свих наших изборних побједа, дефинисаћемо принципе веће укључености младих у органе на највишем нивоу. У периоду од претходног Сабора, од свих новоучлањених, 47% чланова су млађи од 30 година и обавеза наше странке је да према

њима настави да показује велику одговорност. Због тога ћемо повећати загарантоване квоте које смо предвидјели за број младих на нашим листама кандидата и омогућити организацији Младих социјалдемократа још веће учешће у процесу доношења одлука. Савез независних социјалдемократа је без сумње државотворна странка Републике Српске и сви њени чланови и функционери дужни су да прије свега и у свакој ситуацији штите права и интересе Републике Српске.

СНСД
Милорад Додик

Савез независних социјалдемократа, Краља Петра II бр. 15,
тел. 051/318-492, факс 051/318-495
sekretarijat@snsd.org